SORTLAND KOMMUNE

Arkivsaknr.:	23/11971
Dok.nr:	24/1710
Arkiv:	
Saksbehandler:	Erik Strand
Dato:	17.01.2024

Bosetting av flyktninger - mottakstall 2024

Utvalgssaksnr.	Utvalg	Møtedato
PS - 004/24	Formannskapet	25.01.2024

KOMMUNEDIREKTØRENS INNSTILLING:

1. Sortland kommune imøtekommer forespørselen fra IMDi om bosetning av flyktninger for 2024 på 210 flyktninger.
2. Kommunedirektøren får mandat til å sørge for at de kommunale tjenestene rustes for å møte utfordringene som økt bosetting vil medfører.
3. Endringer i inntekter og utgifter er justert i forbindelse med Kommunedirektørens framlagte budsjettforslag 2024.

Formannskapet Acos.Møte.Application.Document.ContentInformation.BehandlingIMøte - 004/24

FS - behandling:

Endringsforslag fra H, FRP, SP, AP, SV, foreslått av Roar Wessel Olsen, Høyre

4. Formannskapet ser på økningen av bosetting av flyktninger i Sortland som en mulighet til å finne manglende arbeidskraft og kompetanse til næringsliv og offentlig sektor.

5. Formannskapet ber kommunedirektøren sette ned en hurtigarbeidende arbeidsgruppe for å kartlegge hvilke tiltak som kan iverksettes for å kartlegge, omdanne og tilpasse flyktningenes kompetanse til regionens arbeidsliv.

6. Formålet er å dekke det samlede behovet for kompetanse og arbeidskraft i privat og offentlig sektor i Sortland og Vesterålen.
Det legges frem sak for formannskapet om resultatet av arbeidsgruppens konklusjoner innen april 2024.

7. Formannskapet legger til grunn at etableringen av det tredje legesenteret, vil ta ned presset på kapasiteten hos legetjenesten når man øker bosettingen av flyktningene.

8. Flyktningenes tilknytning og trivsel innebærer ikke kun jobb, men også kulturelle og sosiale arenaer. For å hjelpe dem å integreres, og avhjelpe de ettervirkningene folk er påført av krigserfaringer og flukt, skal kommunen i samarbeid med frivillighet se på mulighet for å etablere for eksempel "flyktningvenn"-ordning og andre fellesarenaer og møtepunkter.

Votering:

Kommunedirektørens innstilling inkl. fellesforslag fra H, FRP, SP, AP, SV enstemmig vedtatt.

FS - vedtak:

1. Sortland kommune imøtekommer forespørselen fra IMDi om bosetning av flyktninger for 2024 på 210 flyktninger.
2. Kommunedirektøren får mandat til å sørge for at de kommunale tjenestene rustes for å møte utfordringene som økt bosetting vil medfører.
3. Endringer i inntekter og utgifter er justert i forbindelse med Kommunedirektørens framlagte budsjettforslag 2024.
4. Formannskapet ser på økningen av bosetting av flyktninger i Sortland som en mulighet til å finne manglende arbeidskraft og kompetanse til næringsliv og offentlig sektor.
5. Formannskapet ber kommunedirektøren sette ned en hurtigarbeidende arbeidsgruppe for å kartlegge hvilke tiltak som kan iverksettes for å kartlegge, omdanne og tilpasse flyktningenes kompetanse til regionens arbeidsliv.
6. Formålet er å dekke det samlede behovet for kompetanse og arbeidskraft i privat og offentlig sektor i Sortland og Vesterålen.
   Det legges frem sak for formannskapet om resultatet av arbeidsgruppens konklusjoner innen april 2024.
7. Formannskapet legger til grunn at etableringen av det tredje legesenteret, vil ta ned presset på kapasiteten hos legetjenesten når man øker bosettingen av flyktningene.
8. Flyktningenes tilknytning og trivsel innebærer ikke kun jobb, men også kulturelle og sosiale arenaer. For å hjelpe dem å integreres, og avhjelpe de ettervirkningene folk er påført av krigserfaringer og flukt, skal kommunen i samarbeid med frivillighet se på mulighet for å etablere for eksempel "flyktningvenn"-ordning og andre fellesarenaer og møtepunkter.

KORT BESKRIVELSE AV SAKEN

Saken gjelder forespørsel mottatt fra IMDi angående bosetting av flyktninger i Sortland kommune i 2024. Forespørselen gjelder å ta imot 210 flyktninger kommende år. I budsjettvedtaket for 2024, er følgende vedtatt:

"Flyktninger, Før det endelig kan tas stilling til om kommunen kan ta imot 200 nye flyktninger legger kommunedirektøren frem en sak for formannskapet med en vurdering av kommunens kapasitet til å gjøre dette. Det inngår i vurderingen hvordan dette vil slå ut med hensyn til tilgjengelighet på utleieboliger, samt husleieutvikling for folk som ønsker å flytte hit og bo her".

FAKTA I SAKEN

I oppdaterte tall fra UNHCR (FNs høykommissær for flyktninger) viser at det er registret 7,8 mill. ukrainske flyktninger i Europa. Det er estimert 5,43 mill. interne flyktninger i Ukraina.

UDI publiserte i sin siste rapport et totalt bosetningsbehov i Norge i 2024 på 37 000 flyktninger. Dette er vurdert som et mellomscenario. Antallet flyktninger bosatt i Norge i 2023 ble 33 000.

I løpet av 2023 bosatte Sortland kommune 225 flyktninger. Dette er inklusiv familiegjenforening. Alderssammensetningen i prosent var som følger (se tabell)

Alder	0 - 5	6 - 12	13 - 15	16 - 18	19 - 55	55 - 60	61 +
Alderssammensetning	8 %	12 %	8 %	5 %	59 %	2 %	6 %

Flyktningkatastrofen som har utspilt seg siden mars 2022, og som vil komme til å fortsette inn i 2024, har krevd at mange kommuner har valgt å ruste opp beredskap og kapasitet i ulike tjenester for å fortsette å møte behovet for opprettholdende høy bosetting av flyktninger.

Helt siden mars 2022 har Sortland kommune organisert sitt mottaksapparat gjennom en prosjektorganisering. Dette har gjort at de ulike tjenestene har samarbeidet godt i å finne løsninger som skal sikre god kvalitet i tjenester og effektiv håndtering av det høye antallet flyktninger som har ankommet kommunen. Et nært samarbeid med frivilligheten har også vist seg som en veldig positiv, nyttig og viktig kvalitet i arbeide med å bosette flyktninger i Sortland.

Samtidig har Sortland kommune hatt og har utfordringer på alle av tjenesteområdene. Det som har vært utfordrende i alle tjenester er rekruttering av rett kompetanse til rett tid. Som vedlegg til denne sak ligger «Skriftlig vurdering fra administrasjon rundt kapasiteten til de ulike sektorene i kommunen for å ta imot 200 nye flyktninger i 2024.» Dette vedlegget lå ved budsjettforslaget som ble behandlet i Formannskapet 8. desember 2023.

VURDERING
Til tross for de utfordringene som er kjent knyttet til kompetanse og kapasitet på noen tjenesteområder, vurderer Kommunedirektøren det slik, at Sortland kommune bør svare positivt på forespørsel fra IMDi. Det er kommunens gode erfaring med den uvanlig høy bosetting siden mars 2022 og gjennom 2023, og tjenestenes sterke innsats, som har vært utslagsgivende.

Personalmessige forhold
Mottak av 210 flyktninger i 2024 vil kreve økt ressursbehov innen flere tjenester. I tillegg vil det være avgjørende å opprettholde ressurser og kapasitet i andre tjenester. Utfordringene er spesielt store innen helse og omsorg og oppvekst. Det vil være viktig å løpende vurdere og juster både bemannings- og driftsmessige forhold. Med denne bakgrunnen mener Kommunedirektøren at de personalmessige behov vil bli ivaretatt.

Økonomiske forhold
Det er behov for å overvåke og tilpasse drift og tjenesteapparat for å opprettholde et stort ankomsttall i 2024. Inntektsmessig utbetales det tilskudd for bosatte flyktninger i kommunen gjennom IMDi. Dette består av integreringstilskudd, eldretilskudd og barnehagetilskudd, og utbetales fra og med bosetningsåret og de påfølgende 4 år.

Kommunedirektøren anser tilskuddene til mottak av flyktninger som tilstrekkelig til å dekke kostnadene knyttet til mottakene. Endringer i inntekter og utgifter justeres i forbindelse med kommende budsjettreguleringer ved behov. I Kommunedirektørens budsjettforslag for 2024, som ble lagt fra november 2023, var det hensyntatt et mottakstall på 200 flyktninger.

Folkehelse
Et antall på 210 flyktninger i 2024 i kommunen, vil medføre opprettholdende press på kommunale tjenester, innenfor flere fagområder. For helse- og omsorgssektoren vil dette være knyttet til kapasitet på legesenter. Legetjenesten, spesielt fastlegedelen, har per tiden utfordringer på kapasitet. Det ansees som sannsynlig at ved etablering av et tredje legesenter, vil situasjon gradvis bli bedre. Ut over dette er det ingen kjente folkehelseutfordringer.

Klima-, miljø- og naturforhold
Ikke vurdert som relevant

KONKLUSJON
Kommunedirektøren anbefaler at Sortland kommune imøtekommer forespørselen fra IMDi om bosetning av 210 flyktninger i 2024.

Vedlegg:
Skriftlig vurdering fra administrasjonen rundt kapasiteten til de ulike sektorene i kommunen